

OBSAH

Zprávy z provincie	1
Nové knihy	4
Prosby o modlitby	4
Laická sdružení sv. Dominika	5
Nekrologium	8
Salve	9
P. Abbrescia OP: Dominikánští laici	11
Ohlasy	24

OPUSCULUM

Měsíčník České dominikánské rodiny

Vydává Kazatelské středisko
České dominikánské provincie

Adresa redakce:

Dagmar Ester Kopecká
Na Zlíchově 221/8, 152 00 Praha 5
tel./fax: 251 554 669; e-mail: ester@op.cz
č. účtu: 122918389/0800 (ČS) var. symbol 332

Roční předplatné (11 čísel) včetně poštovného je 215 Kč.

Uzávěrka dalšího čísla: 20. 2. 2003

KALENDÁŘ AKCÍ ČESKÉ DOMINIKÁNSKÉ RODINY

28. - 30. 3. 2003 setkání formátorů LSsD na Sv. Hoře u Příbrami
 31. 5. 2003 pouť do Jablonného v Podještědí
 26. - 28. 9. 2003 setkání formátorů LSsD ve Vranově u Brna
 28. 10. 2003 zasedání rady vyšších představených OP v Praze
 8. 11. 2003 setkání české dominikánské rodiny v H. Králově

SLUŽBY PROVINCIALÁTU

provinciál: Út 9 - 11; 14 - 16 (*kromě úter-
ků, kdy je zasedání prov. rady*), Čt 9 - 11
 socius provinciála: St 14 - 16

PRAŽSKÝ KONVENT

Pravidelné týdenní akce:

- *pondělí*
18:30 katechumenát (velká hovorna - VK)
- *úterý*
17:00-17:50 adorace v kapli sv. Zdislavy
17:00-18:30 herně-dramatický kroužek (VK)
- *středa*
19:45 společenství modlitby (sakristie, kostel)
- *čtvrtek*
7:30 úklid kostela sv. Jiljí – lze domluvit i jiný termín
19:15 zkouška Scholy Dominicana (Z)
- *neděle*
16:00 presidium Mariiny legie (VK)

Další akce:

5. 2. v 16:30 Bohoslužba slova – Tajemství Ducha Sv. (kaple sv. Zdislavy)
 19. 2. v 16:30 Bohoslužba slova – Putující Boží lid (kaple sv. Zdislavy)
 26. 2. v 18:30-20:00 Schůzka dětí a mládeže (velká hovorna)

KAZATELSKÉ STŘEDISKO

Setkání týmu KS probíhají každé 3. pondělí v měsíci v klášteře sv. Jiljí v Praze. Příští setkání se koná 20. 2. 2003 od 17.00 hodin v kostele sv. Jiljí a pak v zasedací místnosti v 1. patře kláštera.

Přednášky:

- **Nový pohled na růženec ve světle apoštolického listu J.P.II. Rosarium Virginis Mariae** – přednáší Mons. Dominik Duka OP, biskup královéhradecký. Ve čtvrtek 20. 2. 2003 v 19:45 v kapli sv. Zdislavy.
- Kurz aristotelsko-tomistické filosofie: **Podstatné problémy filosofie**. Každé úterý ve 20.00 hod a čtvrtek v 17.00 hod. (ident. přednáška) ve velké hovorně.

Nový přednáškový cyklus:
**SV. TOMÁŠ – TEOLOG VE SVĚ
 DOBĚ A PRO KAŽDOU DOBU**

přednáší P. Tomáš Pospíšil OP
 1. přednáška v úterý 11. 2. 2003 v 19:45
 v čítárně kláštera

„Proč právě sv. Tomáš? Jeho autorita
 světce a učitele, čestné tituly a kult.“

Seminář – Život v Duchu

V rámci Společenství modlitby u sv. Jiljí se v postní a velikonoční době 2003 bude konat seminář „Život v Duchu“ podle P. Ernsta Sieverse. Cílem semináře je prohloubení vztahu s Bohem Otcem, Synem a Duchem svatým a s lidmi ve společenství Církve.

Obsahem semináře budou *společná setkání* (modlitba, katecheze, sdílení ve skupinkách), *3 speciální bohoslužby* (bohoslužba pokání a smíření, bohoslužba za hlubší naplnění Duchem svatým, bohoslužba rozeslání ke službě) a *každodenní osobní modlitba* nad vybranými texty Písma (alespoň 15-20min).
 KDY? Všechny středy v postní a velikonoční době vždy 19:45 – 21:45
 KDE? V kapli sv. Zdislavy

Seminář je vhodný pro všechny pokřtěné praktikující věřící (mladé lidi i dospělé), kteří trvale nežijí v těžkém hříchu, nezabývají se magií a okultismem, nejsou psychicky nemocní a mají zkušenost s nějakým společenstvím věřících.

Máte-li zájem, dostavte se ve středu 26. 2. v 19:45 do kaple sv. Zdislavy, kde Vám sdělíme podrobnější informace.

Za společenství modlitby Vás srdečně zvou Hana Klára Mrňáková (e-mail: hana.klara@centrum.cz) a P. Jan Rajlich, OP.

Připravujeme

4. - 6. 4. 2003 proběhne v naší farnosti seminář P. Michaela Marsche OP – „**Být prostě člověkem. Důvody a souvislosti Božího vtělení**“.

P. Michael M. je známý autor knih Uzdravování skrze svátosti a Uzdravení skrze víru. Počet účastníků semináře je omezen, a proto je třeba se na seminář předem přihlásit. Zájemci hlase se vždy v Ne a ve St po nešporách v sakristii kostela sv. Jiljí, Husova 8, Praha 1 nebo e-mailem: sv.Jilji@op.cz

Informace o duchovní správě farnosti u sv. Jiljí v roce 2002

V naší farnosti bylo uděleno 42 křtů, 9 biřmování a 18 pomazání nemocných, bylo také uzavřeno 15 církevních sňatků a podáno kolem 21 000 svatých přijímání.

Ve farnosti se scházelo 12 skupin: 4 společenství laiků sv. Dominika, 3 skupiny Oázy, herně-dramatický kroužek, společenství dětí a mládeže, Mariina legie, společenství modlitby a příprava dospělých na křest a biřmování.

PLZEŇSKÝ KONVENT

- **adorace** – každý pátek po nešporách; během ní (podle možnosti) dominikánský kompletář
- **mše sv. pro mariánské ctitele** – každou 1. sobotu v měsíci v 8⁰⁰, po ní v zimní kapli **růženec** (radostný, bolestný a slavný)
- **latinská mše** – každou 1. neděli v měsíci v 9⁰⁰ a každé pondělí v 18⁰⁰ (výjimky vyhrazeny)

Přednášky

- **Filosofie** – téma *Podstatné problémy filosofie* přednáší každou 1. a 3. středu v měsíci v 19¹⁵ Jiří Fuchs.

Další akce

- **PEC** – klub mládeže na téma *duchovní život* každý čtvrtek od 19¹⁵ pod presbytářem
- **ZaHraDA** – odpolední klub pro děti každý pátek od 15⁰⁰
- **Schola cantorum R.S.R** – chorál – zkoušky každé úterý od 20⁰⁰ do 21⁰⁰
- **Schola** – zpěv při nedělní mši sv. v 9⁰⁰ zkouší půl hod. přede mši
- **Tocata** – benefiční CD pro údržbu zdejších varhan za 180,- Kč – na varhany u P. Marie Růžencové v Plzni hraje Dr. Jiří Liška
- **promítání diapositivů** z poutí farní charity (1998 – 2002) ve čtvrtek 13. 2. v 16⁰⁰

OLOMOUCKÝ KONVENT

Kláster dominikánů v Olomouci pořádá **pokračování kursu Základy teologie**, II. Tajemství Božího nitra. Přednášky se konají každé úterý v 19:30 hod. v sále kláštera (vchod ze Slovenské ulice). Cyklus přednášek vede fr. Romuald Štěpán Rob OP. Všichni zájemci jsou srdečně zváni!

Zájemce o teologické prohloubení základů víry zveme také na **cyklus přednášek Zjevení – Církev – Víra. Kapitoly z fundamentální dogmatiky**. Fr. Tomáš Pospíšil, OP bude přednášet zpravidla čtvrtý čtvrtek v měsíci od 19:30. Přednášky jsou asi hodinové, s možnou diskusí podle zájmu.

JUBILEA BRATŘÍ A SESTER

1. 2.	S. M. Josefa Strettiová	33. narozeniny
3. 2.	S. M. Anežka Suchánková	32. narozeniny
9. 2.	Fr. Albert Beneš	54. narozeniny
9. 2.	Fr. Antonín Krasucký	11. výročí slavných slibů
13. 2.	S. M. Eva Pechová	71. narozeniny
15. 2.	Fr. Efrém Jindráček	28. narozeniny
18. 2.	Fr. Prokop Bahník	51. narozeniny
19. 2.	Fr. Angelik Mička	33. výročí slavných slibů
26. 2.	Fr. Savio Řičica	20. výročí slavných slibů
28. 2.	S. M. Valerie Cahlová	81. narozeniny
29. 2.	S. M. Martina Mikulincová	27. narozeniny

Blahopřejeme a vyprošujeme požeňnaný a radostiplný život ve službě Pánu.

DOMINIKÁNSKÉ MISIE

1. Letní misie: Toužim 9. – 17. srpna 2003

2. Putovní misie: Víkendové putování ve dvojicích

Misionáři, hlaste se!

fr. P. Pavel Mayer OP, Kazatelské středisko, Husova 8, 110 00 Praha 1
e-mail: pavel@op.cz, tel. 602 858 800

Plán přednášek: Úvod ♦ Zjevení ve SZ ♦ Kristus, plnost Zjevení ♦ Zjevení, dějiny a spása člověka ♦ Zjevení a Církev ♦ Vztahy mezi Písmem a Tradicí ♦ Neomylnost Cirkve a neomylné Magisterium ♦ Nadpřirozená víra, osobní a svobodné přilnutí k Bohu, který se zjevuje ♦ Subjekt nadpřirozené odpovědi víry: komunita a jednotlivá osoba ♦ Nadpřirozená víra jako princip jednání věřícího (Podle: *Fernando OCÁRIZ, Arturo BLANCO. Teologia Fundamentale. Roma: Apollinare Studi, 1997.*)

NABÍDKA KNIHKUPECTVÍ OLIVA

OLIVA

knihkupectví a galerie

nejúplnější produkce literatury a časopisů z oblasti křesťanství, judaica, pravoslaví.

knihy z oblasti historie a filozofie
malá prodejní galerie dřevěných plastik a obrazů.

Adresa: Jilská 7, 110 00 Praha 1

Otevřeno: po-pá 10-18 hod.

Tel. 606 657 544

E-mail: knihy-oliva@quick.cz

Internetové knihkupectví:

<http://oliva.op.cz>

Těšíme se na Vaši návštěvu a objednávky!

John Polkinghorne: Věda a teologie

Úvod do problematiky.

CDK, brož., 169 str., 169 Kč

Aleš Opatrný: Kardinál Tomášek a koncilní proměna pražské arcidiecéze

Desetiletý odstup od Tomáškovy smrti umožňuje reflexi jeho působení v kontextu vnitrocírkevních a politických proměn i vyhodnocení vlivu koncilu na život arcidiecéze.

KN, brož., 300 str., 199 Kč

Andrzej Grajewski: Jidášův komplex

Zraněná církev: Křesťané ve střední a východní Evropě mezi odporem a kolaborací.

Prostor, váz., 305 str., 299 Kč

Gordon Mac Donald: Uspořádej svůj svět

Autor přináší ve své práci inspirující zamýšlení nad tím, jak lze dát věcem nový řád - takový, který nám umožní růst v oblasti naší profese, v oblasti emocí i v oblasti duchovní. Autorův pohled je zasazen do širšího křesťanského filosofického kontextu a vychází ze zkušenosti několika generací.

Návrat domů, brož., 182 str., 185 Kč

Markéta Koronthálová: Latinská čítanka pro studenty teologie

Učební text pro posluchače Katolické teologické fakulty. *Karolinum, brož., 120 str., 150 Kč*

PROSBY O MODLITBY

- ❖ za naše představené a za Boží pomoc pro všechna důležitá rozhodnutí
- ❖ za nová povolání pro všechny větve dominikánské rodiny
- ❖ za kazatelské středisko
- ❖ za apoštolské působení v médiích, především na internetu
- ❖ za projekt křesťanského knihkupectví OLIVA
- ❖ za časopis Amen
- ❖ za nemocné členy dominikánské rodiny
- ❖ za vážně nemocného syna jedné naší sestry z LSSD
- ❖ za Boží pomoc při zakládání duchovní komunity tělesně postižených mužů v Jablonném v Podještědí
- ❖ za získání vhodného zaměstnání pro bratra Lorenze z MS Trávník

HNUTÍ PRO ŽIVOT ČR

Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, tel.: 603 976 231, e-mail: info@prolife.cz, http://prolife.cz

Modlitby za nenarozené děti. Zveme všechny lidi dobré vůle k modlitbě růžence a proseb za nenarozené děti, těhotné maminky, zdravotnický personál a jiné potřeby. Scházíme se pravidelně každý první a třetí čtvrtek v měsíci od sedmi hodin ráno před porodnicí U Apolináře v ulici Ke Karlovu na Praze 2. Příští setkání: 6. 2., 20. 2., 6. 3., 20. 3. 2003. Pán Bůh zaplať všem, kteří jsou s námi spojeni v modlitbě.

LAICKÁ SDRUŽENÍ SV. DOMINIKA

FORMAČNÍ SETKÁNÍ: 28. - 30. 3. 2003 Svatá Hora u Příbrami

adresa: Římskokatolická farnost u kostela Nanebevzetí Panny Marie
Svatá Hora 591, 261 80 Příbram II, http://www.svata-hora.cz

cena pobytu: strava 100 Kč/den, ubytování 200 Kč/den

ZÁVAZNÉ PŘIHLÁŠKY: do 10. 2. 2003 u provinční moderátorky

ZPRÁVY Z MÍSTNÍCH SDRUŽENÍ

MS BRNO (představený Ladislav Tarsicius Malinka)

Dne 19. prosince 2002 zemřela naše nejstarší členka Hedvika Vojtěcha Ševčíková ve věku 90 let. Obláčku přijala v roce 1940 a slavné sliby složila v roce 1941.

Přes vysoký věk, který jí často bránil účastnit se osobně setkání našeho sdružení, měla velký zájem, co se ve sdružení děje. Několikrát jsem ji navštívil v jejím bytě a ona mi vyprávěla o svých náboženských aktivitách po druhé světové válce a ukazovala mi spoustu fotografií z této doby. Nejčastěji vzpomínala na štědrovečerní večeři pro opuštěné lidi, kterou zorganizovala v Besedním domě v roce 1947 jako akci brněnské diecéze. Když se mělo dovézt jídlo na večeři, zjistila, že není k dispozici žádné auto, protože řidiči byli již doma ve svých rodinách. Obrátila se proto na brněnské hasiče a ti jí jídlo dovezli.

Dlouhou dobu působila ve farnosti Panny Marie Nanebevzaté na Starém Brně, kde se starala o ministranty a v době postní organizovala křížové cesty. Modlitby u jednotlivých zastavení svěřovala střídavě ministrantům, děvčatům, ženám a mužům. Tam jsem ji vlastně poprvé poznal, když jsem byl v týmu mužů, kteří vedli křížovou cestu. To bylo v sedmdesátých letech minulého století.

Poslední dva roky života strávila v ústavech dlouhodobě nemocných, kde jsme ji navštěvovali.

Pán ať ji přijme do své slávy!

fr. Tarsicius

MS JABLONNÉ V PODJEŠTĚDÍ (předst. Vladimír František Uhlíř)

Dne 11. 1. 2003 se uskutečnila volba představeného našeho sdružení na nové tříleté období dle článku 30-36 Směrnic. Přítomno bylo všech osm řádných členů sdružení. Většinou hlasů byl zvolen bratr Vladimír František Uhlíř.

MS NIVNICE (představená Marie Maria Šrubařová)

6. února 2003 oslaví 70. narozeniny naše sestra Marie Anežka Kašpárková. Vyprošujeme jí hojnost Božího a Mariina požehnání a ze srdce blahopřejeme. Také prosíme o modlitby za naše nemocné sestry.

MS TRÁVNÍK (představený Josef Lorenzo Šebestík)

Pramenem duchovního obohacení a načerpání energie se v minulém roce pro naše sdružení stal Katechismus katolické církve. Každý měsíc jsme rozebírali jednotlivé články křesťanské nauky. Poznávali jsme Boží tajemství, jak se Bůh obrací k člověku a daruje se mu. Zamýšleli jsem se nad vírou, kterou člověk Bohu odpovídá a snažili jsme se nové poznatky si ujasnit a převést do našeho denního života. Připomněli jsme si 46 knih SZ a 27 knih NZ, jež jsou inspirované Bohem a uchovávají si nepomíjející hodnotu. Texty jednotlivých témat nám pomáhaly vysvětlit a obohatit knihy: „Věřím, věřím“ od biskupa Josefa Hrdličky, „Teologie agapé“ I., II. díl od Josefa Zvěřiny a „Slovník katolické dogmatiky“ od Wolfganga Beinerta. Vyznáním víry a dalšími kapitolami hodláme pokračovat v roce 2003.

V červnu jsme ve farnosti zorganizovali pout' k Panně Marii Pomocné do Zlatých Hor, která se stala vyjádřením úcty k Panně Marii.

Od 29. 11. do 1. 12. jsme se zúčastnili duchovního cvičení na Velehradě, které vedl otec Štěpán Filip OP. Ve svých přednáškách se zaměřil na apoštolský list Svatého Otce Jana Pavla II. „Růžence Panny Marie“. Přitom vyzdvihl důležitost modlitby růžence v minulých stoletích u papežů (Jana XXIII., Lva XIII., Pavla VI.) Potom následovalo rozjímání o Kristu s Marií, Tajemství Krista, tajemství Panny Marie, radostné poselství, tajemství světla, bolestná a slavná tajemství. Závěrem ukázal, jakou metodou lze vztah s Kristem prostřednictvím růžence navazovat. Tímto děkujeme otci Štěpánovi za duchovní povzbuzení.

MS VŠERUBY (představený Michal František Vaněk)

S radostí oznamujeme, že dne 3. 10. 2002 byl po roční postulátní formaci přijat do našeho MS br. Václav Valeš. Při obřadu obláčky v kostele sv. Ducha ve Všerubech přijal řádové jméno Jindřich Suso. Provázejme jej modlitbami.

Po prázdninách jsme začali organizovat vybudování vysoušecího kanálu severní stěny kostela sv. Ducha ve Všerubech. Po třech letech byl dokončen archeologický výzkum

a mohlo se přistoupit k samotné stavbě. Na první etapu potřebovala farnost shromáždit cca 270.000 Kč. Příspěvek 90.000 Kč přislíbila obec Všeruby (80.000 Kč již poskytl), 90.000 Kč se pokusí vyžádat Plzeňské biskupství z fondů Ministerstva kultury, 90.000 musela shromáždit farnost od sponzorů. Zorganizovali jsme 3. neděli adventní benefiční koncert, který vynesl cca 6.000 Kč, dalších cca 50.000 jsme zatím vyprosili od sponzorů, 20.000 má farnost ušetřených, a tak snad se podaří dát finance dohromady. Před zimou se podařilo první etapu dokončit, chybí terénní úpravy. Dílo se, díky Bohu daří, i když další etapy jsou před námi. Podpořte nás modlitbou a kdybyste věděli o nějakém sponzorovi...

V duchu zaměření našeho MS na pomoc v pastorační vyučují sestry Imelda a Růžena 7 dětí, které se v letošním školním roce přihlásily na náboženství, bratři Františkové vypomáhají jako akolyté.

3. PRAŽSKÉ SDRUŽENÍ (představená Eva Terezie Chaloupská)

Zveme Vás na pravidelná setkání, která se konají vždy jednou měsíčně v klášteře u sv. Jiljí: 18.00 modlitba růžence, 18.30 mše svatá, 19.15 nešpory, ~19.30 setkání v hovorňe nebo zinním chóru, kde proběhne přednáška na dané téma. Prozatím dohodnuté termíny jsou: Po 3. 2. a Po 3. 3. 2003.

(Podrobnosti viz adresa www.laici3ps.op.cz).

4. PRAŽSKÉ SDRUŽENÍ (představená Marie Anežka Kloudová)

Dne 22. 1. 2003 oslavila významné životní jubileum (70 let) představená našeho sdruzení Marie Anežka Kloudová. Vyprošujeme jí hojně požehnání, zdraví a dary Ducha svatého do příštích dní.

členové 4. pražského sdruzení

Příští setkání se bude konat 8. 2. 2003 od 8:30 hodin. Zahájení ranními chválami a mši svatou v kapli sv. Zdislavy.

5. PRAŽSKÉ SDRUŽENÍ (představená Dagmar Ester Kopecká)

Pravidelná setkání: 6. 2. (Martin Mezd Rosenbaum), 20. 2. (Ivan Bok), 6. 3. (Jitka Terezie Andresová – kající pobožnost), 20. 3. (Radim Ucháč), 3. 4. (Dita Zdislava Haráková), 17. 4. (Zelený čtvrtek na Zlíchově), 15. 5., 29. 5., 12. 6., (26. 6. – dle dohody) 2003

Setkání se konají v klášteře sv. Jiljí; program: 18.00 modlitba růžence, 18.30 mše svatá, 19.15 nešpory, 19.30 setkání v kapli sv. Zdislavy nebo v hovorňe

NEKROLOGIUM

13. února 1918

zemřel ve Znojmě bratr spolupracovník **Felix Burda**. Narodil se 15. srpna 1858 v Uherském Hradišti, sliby složil 19. ledna 1896 v Olomouci. Jako kuchař sloužil bratřím v Praze, Olomouci, Uherském Brodě a Znojmě. Pohřben je ve Znojmě. Ať odpočívá v pokoji.

22. února 1938

zemřel v Košicích **P. Vavřinec Pirkl**. Narodil se 6. června 1870 v Dolní Dobrouči ve východních Čechách, sliby složil 20. září 1891 v Olomouci, kněžské svěcení přijal 19. července 1896 ve Štýrském Hradci. Působil jako kazatel a zpovědník ve Vídni, dále působil v Šoproni a Frýsachu. Jako lidový misionář prošel Korutansko, Maďarsko, Čechy, Moravu i Slovensko. Od začátku 1. světové války působil v Košicích, kde byl několikrát převorem a ředitelem 3. řádu. Pohřben je v Košicích.

Ať odpočívá v pokoji.

28. února 1993

zemřel na Moravci bratr spolupracovník **Jindřich Zabořil**. Narodil se 11. listopadu 1906 v Rakové u Prostějova, sliby složil 20. října 1933 v Olomouci. Po noviciátu pracoval v Římě u sv. Sabiny a na Angeliku jako sakristán. V době německé okupace následkem hladu onemocněl a byl poslán zpět do České provincie. Zde pak velmi obětavě sloužil ve Znojmě, Uherském Brodě a Praze. V roce 1950 byl internován s ostatními pražskými spolubratry v Broumově a odtud byl převezen do Charitního domova na Moravci. Zde sloužil až do konce svého života všem obyvatelům domova jako zkušený sakristán. Vynikal velkou skromností, poslušností a pracovitostí. Je pohřben ve Znojmě.

Ať odpočívá v pokoji.

SALVE. Revue pro teologii a duchovní život, 3/4'02

Velké nám. 35, 500 01 Hradec Králové, @ dominika@diecezezhk.cz

Z obsahu:

Jean Guiton: Otevřené dopisy

Raissa Maritainová: Pierre a Christine

Rozhovor s W. P. Robertsem o teologii manželství v USA

Michael G. Lawler: Manželství a svátost manželství

Tomasz Dostatni OP: Uzdravující moc svátosti manželství

Karol Wojtyła: Sounáležitost osoby s osobou

Benoît-Dominique de La Soujeole OP: Ekumenické aspekty udílení svátosti manželství

Edita Mendelová OP: Obraz manželství u sv. Jana Zlatoústého

Bohumír Hynek Bílovský: Kázání na neděli druhou po Třech králich

Marie-Alain Couturier OP: Svatební kázání

Editorial

Vážení čtenáři,

poslední dvojčíslo Salve roku 2002 je věnováno manželství, tématu, které je pro mnohé kontroverzní otázkou, nebo dávno překonanou minulostí. Mnohé zase překvapí, že revue pro teologii a duchovní život se věnuje tak „profánní“ otázce. Řada sociologů a psychologů může vytknout, že velká část členů redakční rady i autorů článků v manželství nežila a nemohou mít žádnou autentickou zkušenost. Vztah muže a ženy, sňatek, to jsou vrcholná témata Božího zjevení, to je paradigma vztahu Bůh a člověk. Teolog opírající se o Písmo a tradici jako konstitutivní prameny teologického poznání, nemůže být touto tematikou zaskočen. Na druhou stranu má řada členů redakční rady naší revue vlastní zkušenost manželského a rodinného života. Publikované články Jeana Guittona, Raissy Maritainové a P. Williama Robertse vycházejí také z osobní zkušenosti manželského života a na rozdíl od mnohých současných autorů publikujících i v řadě náboženských časopisů neztratily vnitřní prožitek okouzlení, přátelství a snoubenecké lásky. Námitka, že nereflktujeme současnou krizi manželství a rodiny jako i trampoty rodinného soužití by byla oprávněná, kdyby o nich nereferovaly každodenně sdělovací prostředky a až do omrzení neopakovaly totéž. Toužená náprava nemůže přijít od psychologické technokracie, ale je v rukou samotných manželů, kteří v duchu pokory a lásky začnou odkrývat jedinečné a nezastupitelné bohatství, kterým je dar přátelství druhého člověka.

Profesor Michael G. Lawler ukazuje autenticitu lidské zkušenosti a filozofické tradice, aby mohl čtenáře přivést k porozumění svátostného rozměru manželského svazku. Karol Wojtyła, současný papež, patří k prvním autorům, kteří se odvážili popsat vnitřní spojitost mezi sexualitou a vzájemným duchovním odevzdáním se a obdarováním, a tak v koncilní atmosféře navrátil tomuto vztahu biblicko-teologický rozměr.

Pokusili jsme se nahlížet manželství nejenom z teologicko-filozofického úhlu, ale považovali jsme za vhodné a krásné připomenout, že ani velkým filozofům 20. století není cizí romantika a poezie, protože pravdivost a krásu přátelství a lidské lásky nelze v jejich integritě jinak vyjádřit. V Guitonově vzpomínání je zachycen nadčasový charakter lásky, která čerpá z transcendentního pojmu dobra. Je to již požadavek Aristotelův, ke kterému sám velký filozof nedorostl. Jeho velký středověký interpret sv. Tomáš Akvinský je také často osočován, že jeho texty jsou příliš suchopárné, ale přitom je autorem řady hymnů a poetických textů a není bez zajímavosti, že umírá při recitaci Písně Písní.

Výběr autorů má zajistit i širší mezinárodní kontext v přístupu k této často diskutované otázce. Sáhli jsme k francouzským, polským a americkým textům. Interview s W. P. Robertsem poskytuje přehled současné teologie manželství v USA. Nechybí ani svatební kázání malíře, teologa, dominikána M.-A. Couturiea. Spolu s barokním kázáním Bohumíra Hynka Bílovského tvoří jakousi tečku teologických esejí o přátelství a manželské lásce. Sňatek či svatba není jakýsi byrokratický rituál, kterým končí romantika a autentičnost svobodné lásky, ale je svátostí, která dovršuje, upevňuje a rozvíjí lidské přátelství v síle Ježíšovy lásky vydávající se bez hranic. Tím začíná nový vztah proměněný Kristovou láskou v sjednocení, které vytváří novou svobodu. O kněžském úkonu svátosti manželství, ve kterém mají rozhodující roli ženich a nevěsta, z hlediska ekumenického dialogu s pravoslavím, pojednává článek B.-D. de La Soujeolea OP: *Ekumenické aspekty udílení svátosti manželství*. Návrh ekumenického teologického řešení nám připomíná šíři různých aspektů v otázce svátosti mezi západním a východním křesťanstvím. K jednotlivým aspektům lze přiřadit stat' sestry E. Mendelové OP seznamující nás s obrazem manželství u sv. Jana Zlatoústého.

Toto dvojčíslo vychází kolem vánočního období, které je tak blízké kruhu rodiny. Vánoční příběh Svaté rodiny nazíraný evangelními příběhy mluví o řadě dramatických problémů, s kterými se vyrovnávají tisíce manželských párů naší doby. Vánočním přáním naší redakce je, aby i toto číslo naší revue pomohlo znovu objevit velký dar přátelství a manželské lásky těm, kteří hledají cestu ze zajetí povrchnosti a instrumentalizace „současného světa“.

✠ fra Dominik Duka OP

DOMINIKÁNŠTÍ LAICI

Dominik Maria Abbrescia OP

Protentokrát jsme z redakčního šuplíku vytáhli překlad knihy P. Dominika M. Abbrescia OP, za který vděčíme sestře M. Zdislavě Černé OP. Jak je zřejmé z názvu knihy, autor se zde zabývá studiem zvláštního fenoménu, kterým je dominikánský laikát. Bylo by však škoda, kdyby ti, kteří se mezi dominikánské laiky nepočítají, následující stránky přeskočili. Možná právě zde naleznou odpověď na otázku, která v naší provincii stále tak trochu „visí ve vzduchu“: «Proč laici a co s nimi?» Trpělivost a štěstí při hledání odpovědi přeje redakce.

ÚVOD

Jakým divem se mohlo stát, že se cítili být ze stejné rodiny, měli tutéž úctu k týmž světcům, čerpali ze stejného ducha lidé, které se zdálo všechno oddělovat – sociální postavení, kultura, zodpovědnost ve společnosti, bohatství, styky a dokonce i zeměpisné vzdálenosti – v době, kdy k tomu ještě se na rozdíl tolik dbalo? Pomysleme například v 18. století na královnu Sardinie Marii Klotyldu, sestru francouzského krále Ludvíka XVI. na jedné straně, a pokorné venkovany a katechisty ve Vietnamu nedávno kanonizované na straně druhé; nebo v našem století na Klotyldu Bonaparte, dceru Viktorie Emanuela II., italského krále, a Giorgia La Pira, univerzitního profesora, slavného poslance, starostu Florencie; a na Anastázii Ilário z Neapole, která neuměla ani psát.

Byla tu nejen křesťanská víra, která dělá ze všech pokřtěných bratry a sestry, ale také je spojovala ta okolnost, že patřili ke Kazatelskému řádu skrze třetí řád, a všichni měli téhož otce, svatého Dominika.

On, ale také všichni, kteří ho následovali: od svatého Tomáše Akvinského k svaté Kateřině Sienské, která také byla terciářka, ke všem, u kterých tentýž duch působil, že se stali dominikány. Je to duch nesnadno definovatelný, když ho chceme objasňovat, ale zřejmý pro toho, kdo je jím přitahován.

*Velkou zásluhou P. Dominika M. Abbrescia je, že nám nabízí bohatý, různorodý a dobře sestavený úvod k tomu, čím byla během dějin a ještě dnes je **milost být dominikánskými laiky.***

Tato kniha je jistě náročná se svými třemi svazky: uvedení Zásad; studium Řehole, a nakonec uvedení do dominikánské spirituality; ale je také velmi nutná, protože, pokud vím, ještě tu nebyl podobný pokus o takový přehled o dominikánském laikátu.

Uvažujme tu o jedné myšlence, v které je velké bohatství: řeholní řády jsou v církvi prodloužením jedné z milostí, které se církvi dostalo z Kristova života. Kardinál Journet měl ve zvyku říkat, že církev je „pokračováním evangelia“. Podobně můžeme říkat, že Kristovo Tělo roste a vyvíjí se podle různých služeb v Kristově životě, protože my nejsme schopni obsáhnout celou jeho plnost. Tak svatý Benedikt je prodloužením Krista, který se modlí; svatý František z Assisi prodloužením Krista, který trpí... „Ve svatém Dominiku Kristus, vtělené Slovo, pokračuje ještě dnes ve svém úkolu Otcova Slova, a Dominik na sebe bere «úkol slova». Dominik je prodloužením Krista Kazatele a Učitele“.

Když jsem definoval svatého Dominika jako milost Slova, nechtěl jsem říkat nic jiného; protože právě toto charisma kázání radostného, vykonávaného s milostí a krásně a nezištně, je předáno a tajemně, ale skutečně svěřeno v církvi v řádu svatého Dominika. Je velmi důležité po II. Vatikánském koncilu připomínat vlastní poslání laiků, kteří jsou při kázání harmonicky spojeni s biskupy a s knězi. Podle Lumen gentium laiky Bůh volá k tomu, aby plnili sobě vlastní úkoly v duchu evangelia a jako kvas přispívali k posvěcení světa jaksi z nitra (LG 31) P. Abbrescia spojuje opravdu šťastně dominikánské kázání se slovy, která měl svatý Dominik tolik rád a která si vypůjčil od řádu z Grandmont a zapojil je do Stanov svých bratří: Mluvit s Bohem a mluvit o Bohu.

Co více potřebuje náš svět, než aby se mu mluvilo o Bohu slovy a způsobem, který zdůrazňuje poselství lásky, to poselství, které Pán přinesl lidem?

Jistě nejde o úkol vyhrazený dominikánům. V církvi nekážou jen oni sami. Avšak právě toto je jejich hlavní úkol, jejich vlastní povolání, s pomocí tradice, ducha, který se v církvi osvědčil. Snad toto všechno pro nás znamená jistou zálibu v teologii pod tou podmínkou, že hned dodáme, že nejlepší teologií je láska. Každým způsobem to vyžaduje zakořenění v častém, láskyplném, dobře živěném dialogu s Pánem po vzoru dominikánských světců a především našeho zakladatele.

Dominikánští laici mají velký úkol. Mají připomínat bratřím a sestrám požadavky jejich povolání, mají s nimi ochotně spolupracovat a také je doplňovat ve výjimečných situacích. Francouz nemůže zapomenout, že v bolestných letech revoluce z roku 1789 dominikánskou přítomnost ve Francii zajišťovali jen terciáři. V našem světě, který žízni po duchovnu, a v místech, kde je nedostatek povolání, dominikánští laici mohou mluvit o Bohu mlčenlivě i slovy, a plnit tak se svou vlastní milostí charisma, které církev uznala pro řád Kazatelský.

1. Laici svatého Dominika, lidé podle evangelia

I. LAICI V CÍRKVI

VŠICHNI JSME POVOLÁNI

Je tu rozměr, v kterém jsme všichni podobni a totožni, a to je rozměr existence: existujeme, avšak kořeny existence nejsou v nás, ale v *jiném než jsme my*, v Bohu. Byli jsme v Boží mysli, avšak Bůh nás svým tajemným slovem uskutečnil v čase a v prostoru, když nás povolal k životu. Boží povolání bylo prvním absolutním faktem v našem životě: Bůh nás povolal k životu, a tedy náš život má kořeny podstatně náboženské. Existujeme pro Boha, první, ale také poslední příčinu:

*Já jsem Alfa i Omega,
který je, který byl a který přijde (Zj 1, 8).*

On nás tajemně zaměřil k sobě a pro sebe.

Jestliže objektivně jsou kořeny naší existence v Bohu, subjektivně si uvědomujeme, že pro nás žít znamená odpovídat. Život je odpověď. Každý člověk odpovídá Bohu svým způsobem: ano nebo ne a nekonečně jiné odpovědi člověka: nevyhnutelná existence, nevyhnutelné odpovědi.

Jako lidské osoby jsme povolány uvědomit si náboženskou hodnotu našeho života, ale také života jiných lidí. Plavíme se všichni na stejné lodičce a po stejném moři. Každá lidská komunita, celá lidská komunita, je komunitou osob povoláných k existenci od Boha pro Boha. Všichni jsme komunitou povoláných.

... a Bůh očekává naši odpověď. Bůh nás očekává. Mnoho je těch, kteří na Boží očekávání neodpoví, ale také odmítat Boha nebo o něm nic nevědět je způsob, jak mu odpovídat: i když od něho utíkáme, nakonec mu jdeme vstříc.

Jestliže ho vzdálíme z mysli, z rozumu, nebo se snažíme vymazat ho z paměti, nalezneme ho v srdci; jestliže ho odstraníme ze srdce, shledáme se s ním v nekonečných zkušenostech života; jestliže mu nejdeme vstříc ve chrámě, setkáváme se s ním na jedné z nekonečných cest naší existence; jestliže mu nejdeme vstříc my, jde nám vstříc on a vynoří se nečekaně z toho, co my nazýváme *nepřítomností* nebo *mlčením*.

Bůh na nás nepřestává čekat: jsme Boží utopii, každý člověk je utopií Boha, všichni jsme utopií Boha, ať je odpověď jakákoli: i když od něho utíkáme...

To všechno je ještě neurčité a mlhavé, nevýslovné a skryté, tajemné a tiché: jisté je to zkušenost každého a všech. Potřebujeme jistotu a ujištění, dar světla

a osvětlení. Paprsek světla, který vnikne do skrytého koutku přirozeného rozumu a zahlédne Boha, se ukáže příliš křehký a nedostatečný...

V POVOLÁNÍ NAŠE BUDOUCNOST

Slovo, kterým nás Bůh povolal k životu, bylo faktem řádu skutečného a účinného. Nemohli jsme se sami povolat k životu. Kdo není, nemůže povolat. Jen ten, kdo je, může povolat. Slovo Boží činí skutečným a konkrétním to, co Bůh řekl, naši existenci, a bylo to tedy tvůrčí slovo, které nám dalo existovat, určilo náš osud, naznačilo naši cestu, ukázalo nám ji a ukázalo nám i cíl.

Naším cílem je Bůh sám: příčina a cíl, počátek a konec.

Tvůrčí slovo Boží je tedy pravým povoláním, které vyžaduje také pravou odpověď:

*Vždyť co řekne Pán, se ihned stane,
co on poručí, to rázem jest (Ž 33, 9).*

Povolání bylo také pravým příkazem, po kterém hned došlo k uskutečnění: příkazem jasným, spojeným s plánem spásy, protože slovo Boží je slovem spásy. Spása je Božím plánem, Boží touhou, Božím úsilím o člověka, kterého chce zachránit. V povolání, v příkazu slova, je tedy naše budoucnost.

Bůh chtěl, aby se jeho slovo proměnilo v písmo, a to nejen slovo, které stvořilo člověka, ale každé jiné jeho slovo: chtěl *Písmo*, aby jeho slova nebyla rozptýlena do větru, ale byla vytesána do srdce člověka a stala se svědectvím pro budoucnost, pro každého člověka:

*Nyní jdi, napiš to před nimi na desku,
zaznamenej do knihy*

*a zůstane to svědectvím do posledního dne,
navždy, na věky... (Iz 30, 8).*

Zavaž svědectví a zapečet' zákon mezi mými učedníky (Iz 8, 16).

Ve slově, které je povoláním, ve slově tvůrčím, ve slově, které se stalo Písmem, je tedy naše budoucnost.

Jsme povoláni slovem Božím realizovat se v Slově, které se stalo tělem, lidskou Osobou, Kristem, Synem Božím.

Kristus je naše *Amen*: v něm je naše určení, a *Amen* se stává odpovědí, kterou ho přijímáme: *tak je, staň se tak*; v něm je naše budoucnost, a *Amen* je naší odpovědí, kterou vyjadřujeme touhu: *tak se staň*.

Jsme tedy povoláni realizovat se ve vtěleném Slově: jsme povoláni nejen dostávat ho, ale přijímat ho, ne vždy to, co dostáváme, také přijímáme. Jsme povoláni přijímat Krista v hloubi srdce, a přijímat znamená mít společenství s ním.

Kristus je velkou událostí nejen dějin, ale také velkou událostí každého z nás: on je Slovo Boží s člověkem, a odpovědí člověka je *mluvit s Bohem* v Kristu skrze Ducha:

Skrze Krista stoupá k Bohu naše Amen k jeho slávě (srov. 2 Kor 1, 19-20).

Kristus je tedy slovo Boží v dějinách: dějiny jsou dialogem Boha s člověkem skrze Slovo, které se stalo lidskou osobou, a člověka s Bohem skrze Krista.

Amen, svědek spolehlivý a věrný, začátek Božího stvoření (Zj 3, 14).

Kristus je Slovo definitivní, je to slovo provždy, včera, dnes, zítra.

POVOLÁNÍ NA KŘTU

Křtem v nás nastane světlo a přestane nejistota a šero našeho přirozeného povolání k životu: víra, tajemný dar, nám dává postupně zahlédnout vznik našeho povolání a cestu naší odpovědi:

Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem si vyvolil vás (Jan 15, 16).

Jsme tedy vyvolení a proto povolání od Krista: Kristus nás povolal na křtu a Kristus sám je naší odpovědí: jeho slovo nám ukazuje cestu naší odpovědi, jeho prožívané a vtělené evangelium je naší odpovědí, jeho poselství nám ukazuje cíl naší cesty.

Kristus je tedy naší odpovědí: zdroj, cesta, prostředek, konec, cíl. Od Něho k Bohu.

Křesťan je tedy *druhým Kristem* (sv. Lev Veliký): staneme se druhým Kristem, jestliže budeme pít vodu, kterou nám nabízí, jestliže budeme kráčet po cestě, kterou on sám ukázal, jestliže budeme stoupat k cíli, který on sám udal, *k Otci, který je v nebesích*.

Kristus se realizoval pro Boha a pro lidi ve svém trojím poslání a trojí zkušenosti

KRÁLE, když kázal Boží království;
KNĚZE, když ustanovil novou bohooctu;
PROROKA, když nám hlásal poselství od Boha.

Kristus se realizoval zvláště ve velikonočním tajemství (Sacrosanctum Concilium 5), a to v době a na pozemské cestě od Poslední večeře k letnicím: připravil,

upravil, vytýčil díla naší spásy, která jsou odpovědí na naše povolání. Staneme se *druhým Kristem* tím, že se zapojíme do velikonočního tajemství.

UMÍSTĚNÍ V CÍRKVI

Křtem nás chtěl Kristus zapojit do své komunity, která oživuje a uvádí do skutečnosti v čase a v prostoru jeho velikonoční tajemství, do církve. Realizujeme se tedy jako *druhý Kristus* s církví, pro církev, v církvi.

Církev je Kristus + my, a tedy je jedinou duchovní skutečností, jako jediné tělo, Tělo Tajemné. Tím se církev stává účastná na Kristově historickém a spasitelném poslání. Skutečně, jako Kristus, církev

rozšiřuje Boží království mezi lidmi

a stává se *komunitou královskou*,

pokračuje v Kristově nové bohooctě, v Eucharistii,

a stává se *komunitou kněžskou*,

hlásá Kristovo poselství lidem,

a stává se *komunitou prorockou*.

Kristus tedy poslal církev do světa,

je *apoštolou* ve světě,

je Kristovou *misionářkou*, aby spasila svět.

Církev je zároveň

komunitou spasených a komunitou spasenou,

komunitou těch, kteří pomáhají ke spáse, a komunitou, kde možno spásy dosáhnout,

komunitou spásy a svátostí spásy (LG 48).

Přezkoumáme-li důkladněji slovo církev po stránce filologické a nominalistické, skutečnost církve začne být jasnější a konkrétnější:

církev skutečně je termín složený z řeckého slova: *ekkaléo* (z toho ecclesia): *volám od... vyzývám k odchodu od...* Církev je proto společnost lidí pozvaných, povoláných vyjít od reality, aby se ponořili do nové reality: církev je vždy *novotou, obnovením*, stává se novou; konkrétně je to společnost lidí vyzvaných, aby odešli od pohanské skutečnosti a ponořili se do nové skutečnosti Krista a do jeho způsobu života. Církev je proto *komunitou konvertitů*.

Obrácení však není v každém obráceném radikální a definitivní: zůstávají v něm stále svody zla, sklon ke zlu, nebezpečí hříchu, nebezpečí ztroskotání ve světě a se světem.

Přes obrácení zůstáváme stále hříšníci.
Církev je proto také *komunitou hříšníků*, avšak hříšníků, kteří stále usilují o něco nového, o obnovu každodenním obrácením.

POVOLÁNÍ ODPOVĚDĚT JAKO CÍRKEV, S CÍRKVÍ

Zapojení křtem do církve, komunity hříšníků, kteří se denně obračejí, stáváme se církví i my s bratry hříšníky. Jsme povoláni kráčet s nimi a jako oni s Kristem, který nám dává prostředky k obrácení.

Cesta Kristova a cesta jeho církve se stává i naší cestou; máme v *jisté míře* účast na tom, co oni jsou, v tajemné výměně a v nadpřirozeném hnutí účasti na nadpřirozené milosti:

Církev je vnitřně spojena s Kristem:
i my jsme milostí vnitřně spojeni s Kristem.

Církev je Kristovým znamením ve světě:
i my jsme a máme být tímto znamením.

Církev je vnitřně spojena s Kristovým Duchem:
od křtu jsme se takto spojeni i my.

Církev je komunitou královskou:
i my jsme povoláni učinit ze sebe Boží království.

Církev je komunitou kněžskou:
i my jsme „v jisté míře“ účastni na kněžství Krista a jeho církve.

Církev je komunitou prorockou:
jako proroci, jako církev, jsme povoláni k životu služby a svědectví.

Církev je od Krista poslána, aby hlásala evangelium světu:
i my pokřtěni jsme posláni hlásat evangelium světu.

Církev je apoštolka ve světě:
i my jsme povoláni být apoštolové ve světě.

Církev je misionářka ve světě:
i my jsme povoláni být misionáři ve světě.

Církev je komunitou hříšníků, kteří se obrací:
i my jsme povoláni ke každodennímu obrácení.
Byli jsme v Bohu jako idea dříve než jsme se narodili, potom nás Bůh uskutečnil v čase a v prostoru a povolal nás při křtu k sobě. Čas a prostor nás poskvňují svým zlem, avšak Kristus nás osvobozuje od nebezpečí ztroskotání. Naše

podstatná odpověď se už rýsuje: jsme povoláni žít podle Krista, a zákoníkem našeho povolání a naší odpovědi je evangelium.

NE STÁLE „JAKO DĚTI NEDÁVNO NAROZENÉ“

Pouhým křtem naše zapojení do velikonočního tajemství není úplné: byli jsme zapojeni na Krista, který zemřel a vstal z mrtvých, a jeho cesta smrti a zmrtvýchvstání se stala cestou naší. Chybí naše plné zapojení do posledního a definitivního momentu velikonočního tajemství, letnice.

Svatý Tomáš zdůrazňuje, že *po křtu jsme jako děti nedávno narozené* (ST III, q. 72), a nejsme proto ještě zralí, dospělí, připodobnění plně Kristu. Nejsme křesťany úplnými, dokonalými. Skutečně: Nestačí se narodit, je třeba růst.

Nestačí být duchovně znovuzrozeni, je třeba dosáhnout *dokonalého věku duchovního života*.

Nemůžeme stále zůstávat nedávno narozenými dětmi: jsme povoláni duchovně dozrávat.

Nemůžeme žít pouze sami pro sebe: jsme povoláni žít také pro jiné.

Nestačí mít víru: jsme povoláni také vydávat o ní svědectví ve světě.

Nestačí, abychom posvěcovali sami sebe: jsme povoláni posvěcovat také jiné.

Nestačí bojovat ze zlem, které se v nás uhnízdlilo: jsme povoláni bojovat i se zlem, které je mimo nás.

Nestačí být v církvi, v Božím lidu: je třeba kráčet s církví, je třeba kráčet s lidem Božím a sdílet jeho bolesti i radosti, problémy i zodpovědnost.

Břimováním jsme se stali dospělí ve víře, křesťany plnými, plně zapojenými do letnic a tedy do celého velikonočního tajemství v Kristu.

V BŘIMOVÁNÍ „PŘIPODOBNĚNÍ KE KRISTU, PLNÉMU DUCHA SVATÉHO“

Při našem břimování se stalo to, co se stalo apoštolům v den letnic: naše břimování bylo naší účastí na letnicích apoštolů, našimi osobními letnicemi, a Kristus v onen den seslal do nás jako kdysi do apoštolů svého Svatého Ducha: i my jsme se stali *v jisté míře plni Ducha svatého* jako Kristus. Byli jsme *připodobnění ke Kristu plnému Ducha svatého*.

Jako se pro apoštolové letnicemi dovršila jejich účast na Kristově velikonočním tajemství, pro nás se břimováním dovršilo naše zapojení do Kristova velikonočního tajemství: takto jsme se stali křesťany *dokonalými*, to znamená úplnými; každý z nás se břimováním stal *druhým Kristem*.

Ježíše vyznačuje od jeho početí a od jeho narození Duch svatý, který je jeho Pomazáním:

Duch svatý sestoupí na tebe a moc nejvyššího tě zastíní. (Lk 1, 35).

Bůh pomazal Duchem svatým a mocí Ježíše z Nazareta (Sk 10, 38).

Ježíš je proto Kristus (= Pomazaný), *Pomazaný* v celém svém bytí: vše v něm nese pečeť Ducha svatého. On má jeho absolutní plnost. Skutečnost, že byl *počat z Ducha svatého*, znamená, že v celém svém pozemském životě žil stále pod vlivem téhož Ducha a že dějiny naší spásy probíhaly ve znamení Ducha svatého. Ježíš však není pasivně hýbán Duchem svatým, jako kdyby byl předmětem a cílem působení ze strany Ducha svatého: Ježíš žije v Duchu a s Duchem ve vzájemném souhlasu, svobodně, ve vztahu podřízeného k podřízenému (srov. Lk 4, 14).

Kristus tedy sdílel se svým Duchem spasitelné poslání svěřené mu od Otce: v Duchu a s Duchem realizoval sám sebe pro Boha, kterého chce oslavovat, a pro lidi, které chce spasit.

Připravil a vytýčil díla naší spásy, avšak ponechal jejich uskutečnění a jejich uvedení do dějin Duchu svatému (Ad gentes 4): to, co Ježíš ustanovil, Duch svatý uskutečňuje; to, co Ježíš dal zahlédnout, Duch svatý v jistém smyslu zviditelňuje; co Ježíš ukázal jako možnost, Duch svatý výslovně uvádí v skutek:

SYN byl poslán viditelně jako původce posvěcení;

DUCH SVATÝ však (neviditelně) jako svědectví o tomto posvěcení (ST I, q. 43).

Ježíš je náš Spasitel, Duch svatý je náš Posvětitel: Ježíš pro nás zasloužil spásu, Duch svatý posvěcuje; Ježíš je Pravda, a také Duch svatý je Duch pravdy.

Ježíš tedy žije a působí v pozemském životě ve společenství s Duchem, zjevuje a slibuje Ducha těm, kteří jsou jeho, a posílá ho skutečně z nebe v den letnic:

1. POČAT Z DUCHA SVATÉHO

Úvod ke vtělení: Zvěstování

Vtělení: Ježíš „plný Ducha svatého“

2. JEŽÍŠ A DUCH SVATÝ BĚHEM VEŘEJNÉHO ŽIVOTA

Úvod k veřejnému životu: Křest

Veřejný život:

a) Ježíš potvrzuje, že je Pánovým Pomazaným

b) Ježíš žije a působí v Duchu svatém

c) Ježíš zjevuje a slibuje Ducha svatého

3. JEŽÍŠ A DUCH SVATÝ PŘI VELIKONOČNÍM TAJEMSTVÍ

Úvod k velikonočnímu tajemství: Proměnění

Velikonoční tajemství:

a) Poslední večeře:

Ježíš pod vedením Ducha svatého ustanovuje Eucharistii

Ježíš uvádí své učedníky do života v Duchu

b) Kalvárie:

Ježíš se obětuje „Duchu“ na kříži

Ježíš odevzdává Ducha Otci

c) Zmrtvýchvstání:

Ježíš povstává působením Ducha svatého

Zmrtvýchvstalý Ježíš uděluje svým učedníkům svého Ducha

d) Letnice:

Oslavený a nanebevstupující Ježíš „posílá“ Ducha svatého rodící se církvi.

JSME POVOLÁNI JEDNAT V DUCHU JAKO KRISTUS

Kristus nás k sobě připodobnil v biřmování, abychom i my jako on a jako apoštolé při letnicích jednali v Duchu. Udal nám hlavní linie tohoto života v Duchu s velkou jasností:

Pošlu vám Ducha svatého, který bude u vás, s vámi, ve vás (Sr. Jn 14, 16).

Duch pravdy ... z mého vezme a vám to oznámí (Jan 16, 5).

Naučí vás všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl já (Jan 14, 26).

Uvede vás do celé pravdy (Jan 16, 13).

On mne oslaví, vydá o mně svědectví, a vy také vydávejte svědectví (Jan 16, 14; 15, 26-27).

Kristus tedy poslal i nám svého Ducha milostí, a Duch svatý mluví v našem nitru, připomíná nám Ježíšovo poselství a Ježíšova slova a uvádí nás do pravdy. Jsme listem, který Kristus stále píše, a je to list plný lásky:

Jste Kristovým listem... není však napsán inkoustem, ale Duchem živého Boha, ne na deskách kamenných, ale na jiných deskách: v lidských srdcích (2 Kor 3, 3).

Ježíš tedy včera mluvil viditelně, dnes mluví neviditelně skrze Ducha, kterého nám poslal; plní v nás neviditelně skrze svého Ducha to, co včera konal viditelně pro apoštoly.

KRÁČET V KRISTU A V JEHO DUCHU

Objektivně bylo naše biřmování úředním sestoupením Ducha svatého na nás, našimi osobními letnicemi; subjektivně jako uvědomění bylo počátkem našeho života následování Krista plného Ducha svatého, ke kterému jsme byli připodobněni v biřmování: kráčet v Kristu a v jeho Duchu.

Kristus ve svém pozemském životě všechno konal v Duchu: my jsme povolání napodobovat ho biřmováním, a jednat také podle Ducha: *Přišla Láska a člověk miluje!*, takový má být život biřmovaného.

Když k nám Duch přišel v celé své plnosti v Kristově jménu, stal se vůdcem našeho duchovního života: on sám nás volá a udává nám odpověď. On je naším vnitřním učitelem, naším vnitřním vůdcem.

Duch nás volá Kristovým jménem, zve nás v hloubi svědomí, hýbe námi, sleduje nás, pobádá nás, abychom jednali pro Krista, kráčeli s Kristem: Kristus je most, který spojuje zemi s nebem (Sv. Kateřina Sienská, Dialog), a jestliže se chceme zachránit před ztroskotáním, v tomto pozemském životě, musíme se nechat vést od Ducha a od církve, která je oživena tímto Duchem, a s Duchem vstoupit na ten jediný most, který vede k nebi, definitivnímu místu naší spásy.

Jsmo tedy povolání, abychom jednali jako biřmovaní, nejen jako pokřtění: jako biřmovaní a tedy jako dospělí ve víře, zralí v duchu, zodpovědní v církvi, která nás přijala při biřmování jako dospělé a chce tedy, abychom sdíleli její život, její problémy, její cestu v dějinách pro Krista.

Biřmováním jsme tedy zavázáni žít pro sebe i pro jiné životem služby: začala naše cesta v církvi, s církvi, pro církev.

Biřmování jsme na celý život a po celý život jsme povolání kráčet v Kristu a v jeho Duchu.

SYNTÉZA SVATÉHO TOMÁŠE AKVINSKÉHO

Svatý Tomáš zdůraznil a shrnul velmi jasnými slovy přechod nadpřirozeného dozrávání od křtu k dozrávání v biřmování... (ST III, q.72):

„Rodíme se křtem, rosteme biřmováním, které nás připodobňuje ke Kristu, plnému Ducha svatého.

Křtem jsme se duchovně znovuzrodili; biřmováním jsme dosáhli dokonalého věku duchovního života.

Křtem jsme obdrželi nadpřirozený život; biřmováním jsme obdrželi Ducha svatého, jehož působení je mnohotvárné, protože nám dává i charismata, kterými se i otvíráme komunitě a jiným.

Křtem jsme byli jako děti nedávno narozené, i když tělesně dospělé, biřmováním jsme dosáhli duchovní zralosti.

Křtem člověk žije sám pro sebe, proto my pokřtění žijeme pro sebe; biřmováním je člověk určen, aby posvěcoval nejen sám sebe, ale také jiné, a aby obstál v boji. Křtem jsme obdrželi moc vyznávat víru a přistupovat ke svátostem; biřmováním jsme obdrželi moc vyznávat veřejně křesťanskou víru jakoby z úředního pověření. Křtem jsme obdrželi moc konat úkony, které se týkají našeho posvěcení; biřmováním jsme obdrželi moc bojovat duchovně proti nepřítelům víry.

Biřmovaným, kteří dosáhli mužného věku, náleží svědectví... Biřmování je znamení, které odlišuje v Duchu od dětí nedávno narozených. *«Když jsem byl dítětem, mluvil jsem jako dítě, myslel jsem jako dítě, usuzoval jsem jako dítě. Když se však ze mne stal muž, všechno dětské jsem odložil»* (1 Kor 13,11).“

BIŘMOVANÍ, KTEŘÍ SE VE SVĚTĚ REALIZUJÍ V DUCHU A V CÍRKVI: LAICI

Biřmovaní, které Duch povolává Kristovým jménem, aby zůstali ve světě a nevolili si jiný stav, jsou a nazývají se *laiky* (AG 21).

Život ve světě je povoláním a zvláštním stavem laiků. Jsou to proto křesťané zapojení do světa, dospělí a zralí ve víře, zapojení a odpovědní za sebe a za církev. Duch je volá, by zůstali ve světě, a tentýž Duch je *posílá* do světa: jsou to proto *apoštolé, misionáři* Krista a Ducha ve světě.

Křesťanské povolání je svou povahou také povoláním k apoštolátu (Apostolicam actuositatem 2).

V síle křtu, který je přivtělil ke Kristu a k církvi, v síle biřmování, které je zapojilo činně do královského, kněžského a prorockého poslání Krista a církve, laici *jsou povoláni, aby se jako živé údy ze všech svých sil přičiňovali o vzrůst církve a o její neustálé posvěcování* (LG 33).

Jsou povoláni, aby jednali ve světě a v církvi v řádu časném i v řádu duchovním zároveň: jsou to dva odlišné řády, avšak v Božím plánu jsou tyto dva řády úzce spojeny, protože Bůh

sjednokuje v Kristu celý svět, aby vytvořil nové stvoření (AA 5)

a historický proces bude *mít své naplnění dokonalým způsobem na konci časů* (AA 5).

Příznačným a zvláštním povoláním laiků je působit ve světě, obnovovat časný řád, a přitom hledat ve všem *spravedlnost Božího království* a jednat ve světě. Jejich

křesťanským povoláním je pracovat ve světě a pro svět svým vlastním způsobem jako *světští*:

Z vlastního povolání laiků vyplývá úkol hledat Boží království tím, že se zabývají časnými věcmi a upravují je podle Boha... Tam je volá Bůh k tomu, aby plnili sobě vlastní úkoly v duchu evangelia a jako kvas přispívali k posvěcení světa jaksi z nitra... hlásali Krista druhým lidem především příkladem svého života, vírou, nadějí, láskou (LG 33).

V jistém smyslu tu nejsou omezení pro evangelizaci laiků: Ať jsou kdekoli, ať dělají cokoli, je to vždy pole působnosti pro apoštolát, ke kterému je Duch volá. Pavel VI. velmi konkrétně udává několik příkladů:

Vlastním polem jejich evangelizační činnosti je rozsáhlý a složitý svět politiky, hospodářství a sociálních vztahů, jakož i svět kultury, věd a umění, mezinárodního života a hromadných sdělovacích prostředků. Jsou jim však otevřeny i jiné situace, přístupné pro evangelizaci, jako jsou například manželská láska, rodina, výchova dětí a dospívající mládeže, zaměstnání a lidské utrpení... (Evangelii nuntiandi 70)

pokračování příště

přeložila S. M. Zdislava Černá OP

V tomto smrtelném životě, dokud jste na cestě, jsem vás spoutal poutem lásky: člověk je jím spoután, ať si to přeje nebo ne. Pokud je pouto rozvázáno citem nelásky, přesto člověk zůstává vázán z nutnosti. Kdybyste kvůli své bezbožnosti ztratili cit lásky, musíte beztak konat skutky lásky, protože je sami potřebujete. Abyste si navzájem prokazovali lásku city i skutky, nestvořil jsem ve své prozřetelnosti ani jednoho člověka, který by dokázal všechno, co je zapotřebí k životu; každému z vás jsem dal jinou schopnost, abyste měli důvod ze své vlastní potřeby se utíkat k bližnímu. Proto vidíš, že se řemeslník utíká k dělníkovi a dělník k řemeslníkovi: potřebují se navzájem, protože jeden neumí to, co druhý. Stejně tak klerik a řeholník potřebují světského člověka a světský člověk řeholníka: neobejdou se jeden bez druhého. To platí i ve všech ostatních případech. (sv. Kateřina Sienská, Dialog 148)

Úvaha o ohlasech

Přečetl jsem si opět další z ohlasů a oproti svému původnímu rozhodnutí k tomu přece ještě něco málo napíšu.

Kladně hodnotím vzestup slušnosti, neboť v posledním ohlase již autorka vzala (jako prvá) na vědomí dosud stále platnou hierarchii v Církvi a oslovuje mne již ne jako bratra, ale jako bratra jáhna.

Umění vybrat si hlavní myšlenku a zabývat se s ní ovšem bohužel všechny ohlasy postrádají a tak se jen převážně rádobyvtipně pohybují na okraji. Kdo si je přečte, získá tak nepochybně dojem, že zatímco se kontroverzně v potu tváře sám snažím si ve dne v noci vydělat na luxusní cestu do Rakouska, píší úvahy ohledně toho, jestli je mše bohoslužbou či ne, kvůli pozdním příchoďům na společná setkání atd. Každý soudný člověk po přečtení mých článků ovšem zjistí, že jsou to jen okrajové poznámky týkající se něčeho úplně jiného, jako např. skryté reformace mnohde v Rakousku apod.! O tom je ovšem třeba také něco vědět, nebo alespoň chtít vědět!

Nevím, dočkáme-li se ještě dalších ohlasů, pokud ovšem musí tato polemika nezbytně pokračovat, doporučoval bych ji jako nepochybně užitečnější spíše na téma osobního posvěcení, kontemplace, ignorování listu Svätého otce „O spolupráci laiků na službě kněží“, svěcení žen atd., o čemž byla hlavní řeč (a což kritikům zřejmě uniklo).

Zajímavé téma by možná bylo zamyslet se na těchto stránkách i nad tím, jak někteří nalézáme snadno společnou platformu k jednání s nekatolíky, mohamedány atd., ale u svých spolubratrů bereme najednou jiný metr a napadáme je bezostyšně všude, kde se jejich názor odchyluje od našeho, nepochybně a zaručeně nejlepšího. To je ekumena postavená na nejzdravějších základech!

fra Pavel K. Mráček, jáhen OP

PROVINCIÁL DOMINIKÁNŮ

P. Alvarez Kodeda OP
Husova 234/8, 110 00 Praha 1
☎/fax/zázn: 224 219 685
✉ provincial@op.cz

MNIŠKY KAZATELSKÉHO ŘÁDU

S. M. Michaela Smrčková OP
Dolní Česká 1, 669 02 Znojmo
☎ 515 221 161
S. M. Pavla Dabalová OP
Lysolajské údolí 106/2
165 00 Praha 6, ☎ 220 923 159; ✉ monialesop@volny.cz

ŘEHOLNÍ INSTITUT ROZJÍMAVÝCH SESTER

S. M. Terezie Eisnerová OP
Nám. bří Jandusů 21
104 00 Praha 10-Uhřetěves
☎ 267 712 611, 267 712 614
✉ sestryop@volny.cz

ČESKÁ KONGREGACE SESTER DOMINIKÁNEK

S.M. Slavomíra Měříčková OP
Veveří 27, 602 00 Brno
☎ 541 214 846
✉ dominikanky.brno@world-online.cz

Konvent sester dominikánek Katolický domov studujících

Černá 14, 110 00 Praha 1
vrátnice KDS: ☎ 224 934 496
ředitelna: ☎/fax: 224 934 856
konvent sester: ☎ 224 934 655
✉ sestrycerna@op.cz
✉ kds@op.cz

DÍLO BLAŽENÉ ZDISLAVY

MUDr. Jitka Krausová
Komenského 4, 412 01
Litoměřice; ☎ 416 737 960

SDRUŽENÍ KNĚŽÍ A JÁHNŮ SV. DOMINIKA

P. Antonín Damián Nohejl
Řím.-kat. farnost Praskolesy
čp. 33, 267 54 Praskolesy
☎ 311 510 682; ☎ 602 327 842
✉ adnohejl@razdva.cz

MODERÁTOR LAICKÝCH SDRUŽENÍ

Dagmar Ester Kopecká
Na Zlíchově 221/8
152 00 Praha 5
☎/fax: 251 554 669
✉ ester@op.cz

KAZATELSKÉ STŘEDISKO

P. Pavel Mayer OP
Husova 8, 110 00 Praha 1
☎/fax: 224 219 685 (kancelář)
☎ 602 858 800
✉ pavel@op.cz

DOMINIKÁNSKÁ KNIHOVNA

Husova 8, Praha 1
výpůjčky jen do studovny:
Po a Út 10 – 14 h.
✉ oplibp@volny.cz

Nakladatelství KRYSTAL OP Měsíčník AMEN

Husova 8, 110 00 Praha 1
☎ 224 237 750
web: krystal.op.cz
✉ krystalop@volny.cz

RADIO VERITAS

P. Jan Rajlich OP
Husova 8, 110 00 Praha 1
☎ 224 218 439
✉ veritas@op.cz

SALVE. Revue pro teologii a duchovní život

Velké nám. 35
500 01 Hradec Králové
✉ dominika@diecezezhk.cz

HNUTÍ PRO ŽIVOT ČR

Radim a Kateřina Ucháčovi
Hlubočepská 85/64
152 00 Praha 5
web: www.prolife.cz
✉ uchac@prolife.cz

HNUTÍ SVĚTLO-ŽIVOT (OÁZY)

P. Jan Rajlich OP
web: oaza.op.cz
web: ain-karim.op.cz

Mons. DOMINIK DUKA OP

Biskupství královéhradecké
Velké nám. 35
500 01 Hradec Králové
☎ 495 513 329 (sekretář)
fax: 495 512 850
✉ duka@diecezezhk.cz

PŘÍSPĚVKY NA VYDÁVÁNÍ MĚSÍČNÍKU OPUSCULUM

122918389/0800 (ČS)
var. symbol 332

DOMINIKÁNINA INTERNETU

www.op.org – centrální stránka dominikánů ve světě

www.op.cz – hlavní stránka dominikánů v ČR (spravuje Martin Rosenbaum)

kongregace.op.cz – Kongregace sester dominikánek (MR)

rozjimavesestry.op.cz – Rozjímavé sestry sv. Dominika (MR)

laici.op.cz – Sdružení laiků sv. Dominika (MR)

kds.op.cz – Katolický domov studujících, Praha (MR)

krystal.op.cz – Nakladatelství Krystal OP s.r.o. (spravuje Jiří Kopecký)

oliva.op.cz – knihkupectví Oliva v Pražském klášteře (JK)

jilji.op.cz – Klášter dominikánů Praha (spravuje Petr Chaloupský)

plzen.op.cz – Klášter dominikánů Plzeň (spravuje fr. Cyprián Suchánek OP)

informace:

Martin M. Rosenbaum
✉ me2d@star.cz

„A byl před nimi proměněn; jeho tvář zářila jako slunce“ (M 17, 2). Evangelijní scéna Kristova proměnění, která tři apoštoly, Petra, Jakuba a Jana, zobrazuje jako zcela unesené Vykupitelovou krásou, nám může posloužit jako *ikona křesťanské kontemplace*. Úkolem každého Kristova učedníka, a tedy i úkolem našim, je upřít svůj zrak na jeho tvář, rozpoznat její tajemství v každodenním a bolestném putování jejího lidství a nakonec spatřit božskou záři s konečnou platností zjevenou ve vzkříšeném a oslaveném Ježíši trůnícím po pravici Otce. Kontemplací Kristovy tváře se otevíráme k přijetí tajemství trinitárního života a stále novému zakoušení Otcovy lásky a radosti Ducha svatého. Také na nás se uskutečňují slova svatého Pavla: „My všichni s nezakrytou tváří odrážíme jako v zrcadle velebnost Páně, a tak se přetvořujeme stále víc a víc k zářivé podobě, jakou má on. Působí to Duch Páně“ (2 Kor 3, 18).

Maria je nepřekonatelným vzorem kontemplace Krista. Synova tvář jí patří zvláštním způsobem. Byl utvářen v jejím lůně a přebral od ní také lidskou podobu evokující duchovní blízkost, jež byla nepochybně ještě mnohem intenzivnější. Žádný člověk se kontemplací Kristovy tváře nevěnoval s takovou vytrvalostí jako Maria. Oči Mariina srdce se na Syna určitým způsobem upírají již při Zvěstování, kdy jej počala z Ducha svatého, a v následujících měsících začíná pociťovat jeho přítomnost a předvídat jeho rysy. Když jej konečně přivedla v Betlémě na svět, mohl také její tělesný zrak něžně spočinout na tváři Syna, když jej zavinovala do plenek a vkládala do jeslí (srov. Lk 2, 7).

Od této chvíle se její pohled, vždy naplněný milujícím úžasem, od Syna již neodtrhne. Občas to bude *pohled tázavý* jako při události Ježíšova nalezení v chrámě: „Dítě, proč jsi nám to udělal?“ (Lk 2, 48). V každém případě se bude jednat o *pohled pronikavý*, schopný číst v Ježíšově nitru, vnímat dokonce i skryté pocity a odhadovat jeho rozhodnutí, jako tomu bylo například v Káně (srov. Jan 2, 5). Jindy to bude *pohled bolestný*, zvláště pod křížem, kde to bude v určitém smyslu také pohled „rodičský“, neboť Maria se zde neomezí na sdílení utrpení a smrti se svým Jednorozeným, ale přijme tu nového syna, který jí byl svěřen v milovaném učedníku (srov. Jan 19, 26-27). O velikonočním ránu bude mít Maria *pohled rozzářený* radostí ze vzkříšení a nakonec to bude *pohled planoucí* sesláním Ducha svatého o letnicích (srov. Sk 1, 14).

Jan Pavel II., Rosarium Virginis Mariae 9-10